

III. ULUSLARARASI HİSARLI AHMET SEMPOZYUMU

“Kütahya Güzel Sanatlar Derneği”

24–25–26 Mayıs 2012

“Müziği Algılamak”

SEMPOZYUM TAM METİN KİTABI

Editör

Doç. Dr. Uğur TÜRKMEN

Yayına Hazırlayan

Arş. Gör. Çağhan ADAR

KÜTAHYA

2012

Baskı : Ekspres Matbaası
Ekspres Gazetecilik ve Mad. Ltd. Şti
Menderes Bul. Ata Apt. Zemin Kat, Kütahya
0274 216 00 01

Sempozyumun Amaç ve Kapsamı

Yirmi yılı aşkın bir zamandır bilim insanları müzik-beyin ilişkisini inceliyor. Bu süreç aslında çok eskilere gidebilir ama sistematik ve İnterdisipliner olması açısından henüz emekleme aşamasında. Müzik beğenisindeki etken unsurlar, müziğin yarattığı psikolojik etkiler, müzikten aldığımız hazzın nedenleri gibi yüzlerce soruya yanıt arama çalışmaları farklı disiplinlerden insanları bir araya getiriyor. Bu alandaki çalışmaların bu denli yoğun olmasının tek bir nedeni var: müziğin insan yaşamındaki yeri. Matejko "müzik benim en büyük silahım" der. Attali ise "müziğin insan yaşamını istila eden bir şey olduğunu" söyler. Bir diğer doğru söz de Mahler'den: "senin Beethoven'ın benim Beethoven'ım değil". İnsanların müziği algılaması farklıdır, estetik beğenileri farklıdır, müziğe bakışları farklıdır.

Değişen toplum beraberindeki kimi etkenlerle müziği artık daha da farklı algılamamızı sağlamakta. 19. yüzyıl Avrupa'sında toplum sınıflarının belirginleşmesi, müziği yapmayı, dinlemeyi ve müzik eğitimini yeni bir boyuta taşır. Artık geçmiş yüzyılın beş saat süren konserleri değil, sanayi toplumunun hızlanan insanları için kısa süreli ve eğlenceli dağarlı konserleri karşımıza çıkar. Aynı şey müzik eğitimi için de geçerlidir. Profil, soylu sınıfların bireyleri değil, az önce sözü edilen sınıfın çocuklarıdır. Son yüzyılda bu konuda çok şeyin değiştiği bir gerçek. Artık sosyal yapıyı gözetmeden, demografik yapıyı göz ardı ederek müzikte herhangi bir konuda yapılan şeylerin tümü boşadır; gerek sektörel gerekse kitle ve mesleki müzik eğitimlerinde.

İlk iki yılda "ulusal" olarak düzenlenen bu yıldan itibaren ise "uluslararası" olarak gerçekleştirilecek olan sempozyumun amacı; geçtiğimiz yılın "Değişen Toplumda Kültürlenme ve Kültürleşme" temasını bir ileri boyuta götürmektir. Gelişen toplum ve gelişen teknoloji müziği dinleme, yapma ve eğitim açısından nereye getirdi, nereye getirmesi planlanmakta? Alt başlıklar;

- ✓ Müzik Algısı
- ✓ Müzikteki Değişim ve Yansımaları
- ✓ Disiplinler arası Platformda Müzikte Pedagojik Yaklaşımlar; kuramlar, uygulamalar.
- ✓ Müziğin Yeni Dinamikleri.
- ✓ Müzikte Çok Kültürlülük
- ✓ Değişen Yüzyılda Mesleki Çalgı Eğitimi.
- ✓ Müzik Eğitiminde Teknoloji Kullanımı (müzik eğitiminde kullanılan güncel teknolojiler: interaktif sanal ders uygulamaları, simülasyona dayalı eğitim yöntemleri, akıllı sınıflar...)
- ✓ Müzik Teknolojisi Eğitimi (elektrik-elektronik, tıp vb. alanlarla doğrudan ilişki halinde olan müzik teknolojisinde, eğitim amaçlı değişime açık güncel yöntem ve teknikler).
- ✓ Popüler Kültüre Pedagojik Yaklaşımlar.
- ✓ Sosyolojide Müzik, Müzikte Sosyoloji.
- ✓ Psikolojide Müzik, Müzikte Psikoloji
- ✓ Edebiyatta Müzik, Müzikte Edebiyat

SEMPOZYUM ONUR KURULU

Kenan ÇİFTÇİ	Kütahya Valisi
Mustafa İÇA	Kütahya Belediye Başkanı
Prof. Dr. Mustafa SOLAK	Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Ahmet KARAASLAN	Dumlupınar Üniversitesi Rektörü
Akil GÜR	Kütahya Güzel Sanatlar Derneği Başkanı
Nihat DELEN	Kütahya Ticaret ve Sanayi Odası Meclis Başkanı
Mustafa HİSARLI	Yüksek Mimar-TRT Sanatçısı

SEMPOZYUM BİLİM VE DANIŞMA KURULU BAŞKANI

Prof. Dr. Fırat KUTLUK	Dokuz Eylül Üniversitesi
------------------------	--------------------------

SEMPOZYUM BİLİM ve DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Fırat KUTLUK	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. A. Bülent ALANER	Anadolu Üniversitesi
Prof. Şehvar BEŞİROĞLU	İstanbul Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet KARAKAŞ	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Prof. Dr. Recep ASLAN	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Prof. Dr. Uğur ALPAGUT	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Thomas SOLOMON	Bergen Üniversitesi-Norveç
Doç. Dr. Cihan IŞIKHAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Uğur TÜRKMEN	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet SARI	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kadir GÜLER	Dumlupınar Üniversitesi

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Doç. Dr. Uğur TÜRKMEN	Afyon Kocatepe Üniversitesi
-----------------------	-----------------------------

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

Doç. Dr. Gülay KARŞICI	Erciyes Üniversitesi
Yrd. Doç. Çiler AKINCI	Dokuz Eylül Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hamit ÖNAL	Kırıkkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Oner UZUN	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Derya ERGUN	Dumlupınar Üniversitesi
Arş. Gör. Çağhan ADAR	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Arş. Gör. Metin BAŞ	Dumlupınar Üniversitesi
Okutman F. Can YÜRÜK	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Okutman Yunus Emre UĞUR	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Okutman Yusuf Ziya BEYDÜZ	Dumlupınar Üniversitesi
Öğr. Elm. Yusuf ÇETİNKAYA	Kütahya Güzel Sanatlar Derneği
Recep ZENGİN	Kütahya Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi

Çetin DURAK	Kütahya Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi
Ahmet UMU	Kütahya Güzel Sanatlar Derneği
Mustafa Kemal ALTINSOY	Kütahya Güzel Sanatlar Derneği
Birsen GÜZEN	Kütahya Güzel Sanatlar Derneği
Hasan OKÇU	Basın-Halkla İlişkiler
Filiz YILDIZ	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Rıfat BELTEKİN	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Rafet KIRDAR	Gazi Üniversitesi
Çiğdem BALOĞLU	Anadolu Üniversitesi
Bensu KITIRCI	Anadolu Üniversitesi
Birsen Yağmur KELEŞ	Anadolu Üniversitesi
Marzena Maria Kızılay	Akademia Muzyczna Ęm. Karola Lipińskiego We Wrocławiu
Mustafa Okan Kızılay	Akademia Muzyczna Ęm. Karola Lipińskiego We Wrocławiu

SEMPOZYUM PROGRAMI

THURSDAY MAY 24	
9:00	Registra
9:30	OPENING
11:00	KEYNOTE: Thomas SOLOMON "The Girl's Voice İn Turkish Rap": Gender And Vocality İn The Music Of Ayben
12:00	Lunch
13:30	Session I: A. Bülent Alaner (Chair)
	Müzik Tercihinde İnanç Biçimlerinin Rolü Barış Erdal
	To Perceive Music Being Cultured And Acculturation In A Changing Society Katalin Losonczy
	Müzikte Önyargı; Farklı Müzik Türlerindeki Yorumcu Ve İzlerle Özelliğini Algılamak Onur Şenel, Gülay Karşıcı, Fırat Kutluk
	Ses Yoksa Müzikal Algıda Mı Yok? 4:33' Ü Algılamak Uğur Türkmen
	Session II: İbrahim Yavuz Yükselsin (Chair)
	Müzik Teknolojisi Anabilim Dalı Midi Derslerinde Max/Msp Programlama Dilinin Kullanılması Ve Kazanımları Serdar Çelik
	Müzik Teknolojisi Eğitimi İçin Bir Model: Dokuz Eylül Üniversitesi Müzik Teknolojisi ABD Cihan Işıkhân
	Digital Music Grammar " And "Algorithm Of Microcycles Stepanov S.M
	Alan Çalışmasında Çok Kanallı Kayıt Uygulaması; Teke Yöresi Çalgıları Barbaros Bozkır, Erdal Kara
13:30	Session III: Emel Funda Türkmen (Chair) (Chair)
	Teorik Bir Dönüşüm Hikâyesi: Küreselleşme-Yerelleşme Sarmalında Popüler Müzik Salim Sever
	Senkretizm Bağlamında 'Karadeniz Rock' Olgusu: Grup Marsis Örneği Seher Akkaş, İbrahim Yavuz Yükselsin
	Extreme Metal Scene'de Toplumsal Cinsiyet Aykut Çerezcioglu
15:15	Coffee Break
15:30	Session I: Fırat Kutluk (Chair)
	Ahmed Adnan Saygun'un Aksak Tartılar Üzerine On Etüdü Üzerine Bir Analiz Türev Berki, Arda Erdem
	Müziği Algılamak: Stravinsky'nin "Divertimento" Sunda Metinlerarasılık Ve Uyarılma Süreçleri Heather Özalton
	Bir Schumann Şarkısında Tonal Yapı Ve Şiir İlişkisi Mehmet Yüksel, Serkan Özçifci, Gözde Gürün, Türev Berki
	Necdet Levent'in 1 Numaralı Keman Konçertosu'nun Teknik Ve Müzikal Analizi Zafer Kurtaslan, Güler Demirova
	Session II: Ayhan Sarı (Chair)
	Türklerde Askeri Müzik Algısı Timur Vural
	M. M. Bakhtin'in Edebiyat Ve Dilbilim Alanlarındaki Diyaloji Ve Karnavalesk Kavramlarının Müzikte Geçerliliği Orhan Baba
	Ulusların Müziği Algılamasına Farklı Bir Bakış: "Dünya Ülkeleri Ve Ulusal Marşları Serhat Yener, Hakan Duran
	Gssl Öğrencilerinin Resmî Törenlerdeki Müziklere Yönelik Algıları Serenat İstanbullu
15:30	Session III: Mustafa Oner Uzun (Chair)
	Kültürel Aracılığın Ritüelleri: Bergamalı Profesyonel Roman Müzisyenlerin Geçiş Ritüellerindeki Aracılık Rollerini Hasan Devrim Kınlı, İbrahim Yavuz Yükselsin

	Kentleşme Bağlamında Alevi Semahları Narlıdere Cemevi Örneği Olayı Öznur Doğan
	Kültürel Kimlik Bağlamında Sivas'taki Türkü Barlar Türker Erol, Gülay Karşıcı

FRIDAY MAY 25											
Morning											
09:00	<table border="1"> <tr> <th>Session I: Türev Berki (Chair)</th> <th>Session II: Duygu Sökezoğlu (Chair)</th> </tr> <tr> <td>Société Nationale De Musique Française'in Kuruluşundan İtibaren Claude Debussy, Maurice Ravel Ve Erik Satie Ekseninde Fransız Müziğinde Ortaya Çıkan Özgünlük Arayışları Jülide Gündüz, Zehra Müge Hendekli</td> <td>Dinleyicilerin Algısal Perde Hiyerarşisi Perde Sorgu Puanları İle Müziksel Dikte Puanları Arasındaki İlişki Gözde Çolakoğlu Sarı</td> </tr> <tr> <td>Türkiye'de Verilen Flüt Eğitimi Ve Çalışma Yöntemlerinin İncelenmesi Sezin Alıcı</td> <td>Türkiye'de Halk Çalgılarının Mesleki Eğitim Sürecinde Kaval Eğitiminin Gelişimi Ve Sorunları Üzerine Tespit Ve Öneriler Cihan Yurtcu</td> </tr> <tr> <td>1950 Sonrası Flüt Müziğinde Çalma Teknikleri Ve Özel Efektler Merve Seçkin, Çiler Akıncı</td> <td>Türk Musikisindeki Değişimin Ney Açkısına Yansıması: Müstakil Açk Ali Tan</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Tarihsel Süreç İçerisinde Yazılı Kaynaklarda Ney Eğitimi Ali Tüfekçi</td> </tr> </table>	Session I: Türev Berki (Chair)	Session II: Duygu Sökezoğlu (Chair)	Société Nationale De Musique Française'in Kuruluşundan İtibaren Claude Debussy, Maurice Ravel Ve Erik Satie Ekseninde Fransız Müziğinde Ortaya Çıkan Özgünlük Arayışları Jülide Gündüz, Zehra Müge Hendekli	Dinleyicilerin Algısal Perde Hiyerarşisi Perde Sorgu Puanları İle Müziksel Dikte Puanları Arasındaki İlişki Gözde Çolakoğlu Sarı	Türkiye'de Verilen Flüt Eğitimi Ve Çalışma Yöntemlerinin İncelenmesi Sezin Alıcı	Türkiye'de Halk Çalgılarının Mesleki Eğitim Sürecinde Kaval Eğitiminin Gelişimi Ve Sorunları Üzerine Tespit Ve Öneriler Cihan Yurtcu	1950 Sonrası Flüt Müziğinde Çalma Teknikleri Ve Özel Efektler Merve Seçkin, Çiler Akıncı	Türk Musikisindeki Değişimin Ney Açkısına Yansıması: Müstakil Açk Ali Tan		Tarihsel Süreç İçerisinde Yazılı Kaynaklarda Ney Eğitimi Ali Tüfekçi
Session I: Türev Berki (Chair)	Session II: Duygu Sökezoğlu (Chair)										
Société Nationale De Musique Française'in Kuruluşundan İtibaren Claude Debussy, Maurice Ravel Ve Erik Satie Ekseninde Fransız Müziğinde Ortaya Çıkan Özgünlük Arayışları Jülide Gündüz, Zehra Müge Hendekli	Dinleyicilerin Algısal Perde Hiyerarşisi Perde Sorgu Puanları İle Müziksel Dikte Puanları Arasındaki İlişki Gözde Çolakoğlu Sarı										
Türkiye'de Verilen Flüt Eğitimi Ve Çalışma Yöntemlerinin İncelenmesi Sezin Alıcı	Türkiye'de Halk Çalgılarının Mesleki Eğitim Sürecinde Kaval Eğitiminin Gelişimi Ve Sorunları Üzerine Tespit Ve Öneriler Cihan Yurtcu										
1950 Sonrası Flüt Müziğinde Çalma Teknikleri Ve Özel Efektler Merve Seçkin, Çiler Akıncı	Türk Musikisindeki Değişimin Ney Açkısına Yansıması: Müstakil Açk Ali Tan										
	Tarihsel Süreç İçerisinde Yazılı Kaynaklarda Ney Eğitimi Ali Tüfekçi										
09:00	<table border="1"> <tr> <th>Session III: Uğur Türkmen (Chair)</th> </tr> <tr> <td>Müzikte Çok Kültürlülük Sevda Toker</td> </tr> <tr> <td>Çokkültürlülük Bağlamında Endülüs Ve Flamenko Banu Geboloğlu</td> </tr> <tr> <td>Müzikte Çok Kültürlülük Örneğine Tarihsel Bir Yaklaşım: "Darü'l Elhan Mecmuası" Çiğdem Baloğlu</td> </tr> <tr> <td>Türkiye Polonya Kültürel İlişkilerinde Ali Ufkî Bey Ve Eserleri Ahmet Sevgi</td> </tr> </table>	Session III: Uğur Türkmen (Chair)	Müzikte Çok Kültürlülük Sevda Toker	Çokkültürlülük Bağlamında Endülüs Ve Flamenko Banu Geboloğlu	Müzikte Çok Kültürlülük Örneğine Tarihsel Bir Yaklaşım: "Darü'l Elhan Mecmuası" Çiğdem Baloğlu	Türkiye Polonya Kültürel İlişkilerinde Ali Ufkî Bey Ve Eserleri Ahmet Sevgi					
Session III: Uğur Türkmen (Chair)											
Müzikte Çok Kültürlülük Sevda Toker											
Çokkültürlülük Bağlamında Endülüs Ve Flamenko Banu Geboloğlu											
Müzikte Çok Kültürlülük Örneğine Tarihsel Bir Yaklaşım: "Darü'l Elhan Mecmuası" Çiğdem Baloğlu											
Türkiye Polonya Kültürel İlişkilerinde Ali Ufkî Bey Ve Eserleri Ahmet Sevgi											
10:45	Coffee Break										
11:00	<table border="1"> <tr> <th>Session I: Mehmet Sarı (Chair)</th> <th>Session II: Aycan Özçimen (Chair)</th> </tr> <tr> <td>Arş. Yazar Mehmet Dumlu'nun Kütahya Türkülerindeki Tasavvuf Algısı Ayşegül GÜNEŞ</td> <td>Türk Müziği İcraçalarına Yönelik Ses Eğitimi Çalışmalarında Uygulanan Androgojik Yaklaşımlar Ayşegül Altrok</td> </tr> <tr> <td>Türk Musikisi Formlarından Mevlevî Ayini Şerifin Ülkemizdeki Japon Ziyaretçilerin Müziksel Algısı Üzerine Etkileri Gökhan Algan</td> <td>Makamsal Dizilerde Bestelenmiş Piyano Eserlerine Yönelik Türk Sanat Müziği Öğrencilerinin Algısı Mustafa Emir Barutcu, Duygu Sökezoğlu</td> </tr> <tr> <td>Türk Tasavvuf Müsikisi'nde Mevlevî Âyinlerinin Güfte Özellikleri Özgür Sadık Karataş</td> <td>Türk Müziğinde Uygulama Ve Teori Arasındaki Algısal Farklılıklar Cenk Çöl</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Çağdaş Türk Keman Eserlerinin Kullanılma Durumuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri Özer Kutluk, Zafer Kurtaslan</td> </tr> </table>	Session I: Mehmet Sarı (Chair)	Session II: Aycan Özçimen (Chair)	Arş. Yazar Mehmet Dumlu'nun Kütahya Türkülerindeki Tasavvuf Algısı Ayşegül GÜNEŞ	Türk Müziği İcraçalarına Yönelik Ses Eğitimi Çalışmalarında Uygulanan Androgojik Yaklaşımlar Ayşegül Altrok	Türk Musikisi Formlarından Mevlevî Ayini Şerifin Ülkemizdeki Japon Ziyaretçilerin Müziksel Algısı Üzerine Etkileri Gökhan Algan	Makamsal Dizilerde Bestelenmiş Piyano Eserlerine Yönelik Türk Sanat Müziği Öğrencilerinin Algısı Mustafa Emir Barutcu, Duygu Sökezoğlu	Türk Tasavvuf Müsikisi'nde Mevlevî Âyinlerinin Güfte Özellikleri Özgür Sadık Karataş	Türk Müziğinde Uygulama Ve Teori Arasındaki Algısal Farklılıklar Cenk Çöl		Çağdaş Türk Keman Eserlerinin Kullanılma Durumuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri Özer Kutluk, Zafer Kurtaslan
Session I: Mehmet Sarı (Chair)	Session II: Aycan Özçimen (Chair)										
Arş. Yazar Mehmet Dumlu'nun Kütahya Türkülerindeki Tasavvuf Algısı Ayşegül GÜNEŞ	Türk Müziği İcraçalarına Yönelik Ses Eğitimi Çalışmalarında Uygulanan Androgojik Yaklaşımlar Ayşegül Altrok										
Türk Musikisi Formlarından Mevlevî Ayini Şerifin Ülkemizdeki Japon Ziyaretçilerin Müziksel Algısı Üzerine Etkileri Gökhan Algan	Makamsal Dizilerde Bestelenmiş Piyano Eserlerine Yönelik Türk Sanat Müziği Öğrencilerinin Algısı Mustafa Emir Barutcu, Duygu Sökezoğlu										
Türk Tasavvuf Müsikisi'nde Mevlevî Âyinlerinin Güfte Özellikleri Özgür Sadık Karataş	Türk Müziğinde Uygulama Ve Teori Arasındaki Algısal Farklılıklar Cenk Çöl										
	Çağdaş Türk Keman Eserlerinin Kullanılma Durumuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri Özer Kutluk, Zafer Kurtaslan										

III. Uluslararası Hisarlı Ahmet Sempozyumu | Müziği Algılamak | Sempozyum Tam Metin Kitabı

11:00	Session III: Mustafa Öner Uzun (Chair)
	Toplumsal Ve Kültürel İlişkileriyle Arguvan Ağzı Fatih Mutlu
	Kültürel (Kolektif) Kimlik Bağlamında Dersim (Tunceli) Müziği - Ozanlığı Ve Uyanışı Cihan Canpolat
	Hisarlı Ahmet Türküleri'nin Klasik Kemeçe Dağarına Kazandırılması Filiz Kaya
	Geçmişten Günümüze Şanhurfa'da Müzik Kültürü Zafer Telli

FRIDAY MAY 25	
Afternoon	
13:00	Session I: Gözde Çolakoğlu Sari (Chair)
	Session II: Gülşay Karşıcı (Chair)
	Tıp Bilimi Ve Piyano Tekniğinin Disiplinlerarası Etkileşimi Piyanist Fizyolojisi Ve Piyano Tekniği Fulya Tezer
	Müzik, Duygular Ve Beyin Nihal Başak Önder
	Music Therapy And Depression: Checking The Facts From Fiction Li Jia
	Müziyen Beyni; Beyaz Madde Yapısındaki Farklılıklar: Bir Dti Çalışması Yasemin Ata, Fırat Kutluk, Cem Çallı, Ali Saffet Gönül, Ash Galioğlu, Timur Köse
	Müzik Eğitiminde Duygusal Boyutun Değerlendirilmesi Mustafa Uslu
	Tonal Ve Atonal Müziklerin Beyindeki Yansıması: Bir Fmri Çalışması Başak Çallı- Timur Köse- Cem Çallı - Fırat Kutluk
	Kültürel Politikanın İnşasında Çalgı Gruplarından Halk Orkestralarına-Koutev Örneği Ve Arel Karşılaştırması Gülden Tezel
	Akor Yapısındaki Tonal Ve Atonal Ayrımada Nörokognitif Yaklaşım Nurdan Tezel- Timur Köse - Cem Çallı - Fırat Kutluk
13:00	Session III: Abdurrahman Tarıkçı (Chair)
	Müzik Öğretmenlerinin Lisans Döneminde Almış Oldukları Bireysel Ses Eğitiminin Mesleki Gereklilikler Açısından Değerlendirilmesi Berna Özkut, Gürol Zirhoğlu, Emel Funda Türkmen
	Türk Sanat Müziği Lisans Öğrencilerinin Ses Eğitimi Dersine Yönelik Algılarının Değerlendirilmesi Safiye Yağcı
	Çocuk Tiyatrosunda Müzik Kullanımı: İzmir Devlet Tiyatrosu Örneği Pınar Uyanık
14:45	Coffee Break
15:00	Session I: Serhat Yener (Chair)
	Session II: Rıza Akyürek (Chair)
	Çoksesli Koroda Şarki Söylemenin Psikolojik Ve Fizyolojik Etkileri A. Muhip Şanal, Selahattin Görsev
	Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Televizyondaki Müzik Kanallarını İzleme Alışkanlıkları Ve Motivasyonları Attila Özdek Ali Özdek
	Çocuk Korolarına Katılımın Çocukların İşitsel Algılarına Etkilerinin Değerlendirilmesi Emel Funda Türkmen
	Mesleki Çalgı Eğitimi Motivasyonunda Youtube Şebnem Y. Orhan
	Gönüllü Konservatuvar Öğrencilerinin İlköğretim Okullarında Yaptıkları Koro Çalışmalarının Müzik Öğretmenliği Algılarına Etkileri Duygu Sökezoğlu
	Video Destekli Öğretimin Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Performansa Etkisi Aycan Özçimen
	Deşifre Şarkı Söyleme Sevan Nart

III. Uluslararası Hisarlı Ahmet Sempozyumu | Müziği Algılamak | Sempozyum Tam Metin Kitabı

15:00	Session III: Dilek Göktürk Cary (Chair)
	Ütopya Ve Bilim Kurgu Edebiyatında Müzik Ali Keleş
	Sembolizm Ve Saf(Öz) Şiir Anlayışında Müzik Etkileri Meral Bahar
	Yerel Dinamiklerde Halk Ezgilerimizin Şiir İle Bütünleşmesi Emel Örgün
	Endüstriyelleyen Dünyada Andy Warhol'un Bakış Açısıyla Müzik Ve Resim İlişkisi Ayşegül Dinç, Ebru Çığır
17:00	SEMINAR Müzik İncelemesinde Etnografik Yöntem Levent Ergun

SATURDAY MAY	
Morning	
09:00	Session I: Ahmet Sevgi (Chair)
	Müzik Bölümü Öğrencilerinin Kültürel Geçmişinin Dikte Yazımı Ve Melodik Hafıza Üzerindeki Etkisi Faruk Yıldırım, N. Oya Levendoğlu Öner
	Elektronik Org Eğitimi Dersine İlişkin Öğrenci Görüşleri Mehmet Serkan Umuzdaş
	Rolland Metodu: Keman Eğitiminde Yeni Bir Yaklaşım Dilek Göktürk Cary
	Temel Müzik Teorisi Ve Solfej Dersi Alan Öğrencilerin Çocuk Şarkılarındaki Tonal Ve Modal Yapıyı Algılama Yeterlikleri Filiz Yıldız
	Session II: Ayşegül Altok (Chair)
	II. Mahmut Döneminden Cumhuriyet Devrimlerine Eğitim, Müzik Yaşamı Ve Okul Müzik Eğitimi A. Muhip Şanal, Nesrin Kalyoncu, Fahri Kılıç
	Luigi Nono Ve 20. Yüzyılın İkinci Yarısında İtalya'da Opera-Siyaset Etkileşimi Onur Nurcan, Elif Aktuğ
	Contemporary Musical Landscapes Of Poland: A Case Study Of Art Music Since 1989 Christopher Cary
	1800 Lü Yılların Başında Yazılmış Bir Piyano Eseri Üzerine Bülent Alaner, Çiğdem Baloğlu
09:00	Session III: Kadir Güler (Chair)
	Müzik Algısı Bağlamında Çok Sesli Müzik Eğitiminin, Tek Sesli Müzik Duyumuna Etkileri Enver Mete Aslan
	Performanstaki Başarı Algısının Yapısal Değişimi Üzerine Karşılaştırmalı Bir Müzik-Analiz Çalışması: Virtüözitede Yeni Ufuklar Beray Selen
	Ritim Ve Zaman Algısı Diler Özer Efe
	Aşk'ta Müzik Algısı Yunus Emre Uğur, Çağhan Adar
10:45	Coffee Break
11:00	Session I: Duygu Sökezoğlu (Chair) Name Of Chair (Chair)
	Bursa Bölge Senfoni Orkestrasının Dinleyici Kitlesinin Müzik Algılarının Değerlendirilmesi Elif Nuriye Yılmaz
	Session II: Metin Baş (Chair) Name Of Chair (Chair)
	Müzik Öğretmeni Adaylarının "Müzik Öğretmeni" Algısı Üzerine Betimsel Bir Çalışma: Konya İli Örneği Ezgi Babacan, Yüksel Pirgon M.Devrim Babacan

III. Uluslararası Hisarlı Ahmet Sempozyumu | Müziği Algılamak | Sempozyum Tam Metin Kitabı

	Müzik Öğrencilerinin Arabesk Müzik Algısı Afşin Öner, Mehmet Ateş	Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Viyolonsel Dersine İlişkin Algı Ve Beklentileri Etkileri Serpil Umuzdaş
	Üniversite Öğrencilerinin Klasik Müziğe İlişkin Algıları Anadolu Üniversitesi'nde Uygulanan Kültürel Etkinlikler Dersi Kapsamında Klasik Müzik Konserlerine Katılan Üniversite Öğrencilerinin Müzik Algıları Ve Beğenileri Bengi Baraz Çınar	Güzel Sanatlar Ve Spor Liselerindeki Müzik Bölümü Öğrencilerinin Müzik Algılarının İncelenmesi Esengül Karademir
11:00	Session III: Sevgi Taş (Chair)	
	Modern Klasik Gitar Kompozisyonunda Türk Müziğinden Etkin Bir Şekilde Yararlanmanın Yolları Kâzım Çokoğullu	
	Müzik Eğitimsi Yetiştiren Kurumlarda Toplu Çalgı Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar Rıza Akyürek	
	Değişen Yüzyılda Bağlama İcrası Sedat Çılgın	

SATURDAY MAY		
Afternoon		
13:00	Session I: A.Bülent Alaner (Chair)	Session II: Muhip Şanal (Chair)
	Popülerleşen Yerellik Ve Yerelleşen Popülerlik Bağlamında Günümüzün Müzikal Algısının Değişen "Değişmezler"İne Bir Bakış Cenk Celasin	İlköğretim Müzik Dersi Programındaki Müzik Dinleme Algılarının Geliştirilmesine Yönelik Kazanımların Değerlendirilmesi Sevgi Taş
	Sosyolojide Müzik, Müzikte Sosyoloji Deniz Aydar	Viyolonsel Eğitimsilerinin J. S. Bach'ın Viyolonsel Sütüne İlişkin Algı Farklılıkları Ve Edisyon Seçimine Olan Etkileri Sezgi Sevi Kıran
	Değişen Müzik, Değişen Kimlik Gürsel Yurtseven	Klasik Türk Müziği Repertuar Dersi Alan Öğrencilerin Üslup Ve Tavrı Öğrenimine Yönelik Algıları Tuba Kardeş
	Avrupa Birliği Sürecinde Gelenekselden Medyasal Müzik Algısına Yılmaz Küçüköncü	
13:00	Session III: Emel Funda Türkmen (Chair)	
	Türkülerimizin Dili Mehmet Sarı	
	Türklerde Müziğin Toplumsal Algısı: Uygur Türkleri Üzerine Yapılan Bir Çalışma Feyzan Göher Vural, Timur Vural	
	Mustafa Hakkı Yeşil, Hayatı, Kütüphanesi Ve Belediye Mustafa Hakkı Yeşil Kütüphanesinde Bulunan Müzikle İlgili Kaynaklardan Bazılarının Bibliyografyası Emine Gedik	
	Buhûrî-Zâde Mustafa 'İtrî Ve Yetiştigi Çevre Kadir Güler	
14:45	Coffee Break	

III. Uluslararası Hisarlı Ahmet Sempozyumu | Müziği Algılamak | Sempozyum Tam Metin Kitabı

15:00	Session I: Ayhan Sari (Chair)	Session II: Cenk Celasin (Chair)
	Değişen Yüzyılda Azerbaycan'da Kamança Çalgısı Ve Eğitimi Kadir Verim	Dinleyicilerin Algısal Perde Hiyerarşisi Perde Sorgu Puanları İle Müziksel Dikte Puanları Arasındaki İlişki Gökhan Yalçın
	Makamsal Viyolonsel Eğitim Ve İcralarında Anahtar Problemi Levent Değirmencioglu	Biçimsel Çözümlemeli Keman Eğitime İlişkin Öğrenci Algıları Hicret Tevhide Çöl
	Türkiye'de Yapılan Müzik Teknolojisi Çalışmalarında Anadolu Geleneksel Müziğinin Yeri Abdurrahman Tarıkçı	Mesleki Çalgı Eğitiminde Düşünme Becerileri Ve Üst Düzey Düşünme Becerilerinin Yeri Ve Önemi Hepşen Okan
	Makamsal Dizilerde Bestelenmiş Pişano Eserlerine Yönelik Türk Sanat Müziği Öğrencilerinin Algısı Mustafa Kabataş	
	PANEL KÜTAHYA MÜZİK KÜLTÜRÜ Mustafa HİSARLI-Mustafa SALÜN-Uğur TÜRKMEN	
17'00	CLOSING CEREMONY	

İÇİNDEKİLER**Sayfa**

Ahmet Bülent ALANER “1800 lü Yılların Başında Yazılmış Bir Piyano Eseri Üzerine”	16
Abdurrahman TARIKCI “Türkiye’de Yapılan Müzik Teknolojisi Çalışmalarında Anadolu Geleneksel Müziğinin Yeri”	29
Afşin ÖNER & Mehmet ATEŞ “Müzik Öğrencilerinin Arabesk Müzik Algısı”	38
Ahmet SEVGİ “Türkiye Polonya Kültürel İlişkilerinde Ali Ufkî Bey ve Eserleri”	51
Ali KELEŞ “Ütopya ve Bilimkurgu Edebiyatında Müzik”	57
Ali TÜFEKÇİ “Tarihsel Süreç İçerisinde Yazılı Kaynaklarda Ney Eğitimi”	70
Attila ÖZDEK & Ali ÖZDEK “Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Televizyondaki Müzik Kanallarını İzleme Alışkanlıkları ve Motivasyonları”	80
Aycan ÖZÇİMEN “Video Destekli Öğretimin Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Performansa Etkisi”	92
Aykut ÇERERZCİOĞLU “Extreme Metal Scene’de Toplumsal Cinsiyet”	97
Ayşegül DİNÇ & Ebru ÇIĞIR “Endüstriyelleyen Dünyada Andy Warhol’un Bakış Açısıyla Müzik ve Resim İlişkisi”	112
Ayşegül GÜNEŞ & Engin GÜNEŞ “Arş. Yazar Mehmet DUMLU’nun Kütahya Türkülerindeki Tasavvuf Algısı”	121
Barbaros BOZKIR & Erdal KARA “Alan Çalışmasında Çok Kanallı Kayıt Uygulaması; Teke Yöresi Çalgıları”	136
Barış ERDAL “Müzik Tercihinde İnanç Biçimlerinin Rolü”	149
Berna ÖZKUT & Gürol ZIRHLIOĞLU & Emel Funda TÜRKMEN “Müzik Öğretmenlerinin Lisans Döneminde Almış Oldukları Bireysel Ses Eğitiminin Mesleki Gereklilikler Açısından Değerlendirilmesi”	154
Cenk ÇÖL “Türk Müziğinde Uygulama ve Teori Arasındaki Algısal Farklılıklar”	164
C. Bengi BARAZ ÇINAR “Üniversite Öğrencilerinin Klasik Müziğe İlişkin Algıları Anadolu Üniversitesi’nde Uygulanan Kültürel Etkinlikler Dersi Kapsamında Klasik Müzik Konserlerine Katılan Üniversite Öğrencilerinin Müzik Algıları ve Beğenileri”	180
Cenk CELASİN “Popülerleşen Yerellik ve Yerelleşen Popülerlik Bağlamında Günümüzün Müzikal Algısının Değişen “Değişmezler” İne Bir Bakış”	188
Cihan IŞIKHAN “Müzik Teknolojisi Eğitimi İçin Bir Model: Dokuz Eylül Üniversitesi Müzik Teknolojisi Abd”	193
Cihan YURTCU “Türkiye’de Halk Çalgılarının Mesleki Eğitim Sürecinde Kaval Eğitiminin Gelişimi ve Sorunları Üzerine Tespit ve Öneriler”	204
Çağhan ADAR & Yunus Emre UĞUR “Aşk’ta Müzik Algısı; Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği”	220
Çiğdem BALOĞLU “Müzikte Çok Kültürlülük Örneğine Tarihsel Bir Yaklaşım: “Darü’l Elhan Mecmuası”	231
Deniz AYDAR “Sosyolojide Müzik, Müzikte Sosyoloji”	239
Diler Özer EFE “Perception Of Rhythm And Time”	247
Duygu SÖKEZOĞLU “Gönüllü Konservatuvar Öğrencilerinin İlköğretim Okullarında Yaptıkları Koro Çalışmalarının Müzik Öğretmenliği Algılarına Etkileri”	258
Elif Nuriye YILMAZ “Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Dinleyici Kitlesinin Müzik Algılarının Değerlendirilmesi”	268
Emel Funda TÜRKMEN “Çocuk Korolarına Katılımın Çocukların İşıtsel Algılarına Etkilerinin	276

Değerlendirilmesi”	
Emel ÖRGÜN “Yerel Dinamiklerde Halk Ezgilerimizin Şiir ile Bütünleşmesi”	287
Emine GEDİK “Mustafa Hakkı Yeşil, Hayatı, Kütüphanesi ve Belediye Mustafa Hakkı Yeşil Kütüphanesinde Bulunan Müzikle İlgili Kaynaklardan Bazılarının Bibliyografyası”	297
Esengül KARADEMİR “Güzel Sanatlar ve Spor Liselerindeki Müzik Bölümü Öğrencilerinin Müzik Algılarına Yönelik Değişimlerin İncelenmesi”	322
Ezgi BABACAN & Yüksel PİRGON & M.Devrim BABACAN “Müzik Öğretmeni Adaylarının “Müzik Öğretmeni” Algısı Üzerine Betimsel Bir Çalışma: Konya İli Örneği”	331
Faruk YILDIRIM & N. Oya LEVENDOĞLU ÖNER “Müzik Bölümü Öğrencilerinin Kültürel Geçmişlerinin Dikte Yazımı ve Melodik Hafıza Üzerindeki Etkisi”	340
Fatih MUTLU “Toplumsal ve Kültürel İlişkileriyle Arguvan Ağzı”	347
Filiz YILDIZ “Temel Müzik Teorisi ve Solfej Dersi Alan Öğrencilerin Çocuk Şarkılarındaki Tonal ve Modal Yapıyı Algılama Yeterlikleri”	359
Fulya TEZER “Tıp Bilimi ve Piyano Tekniğinin Disiplinlerarası Etkileşimi Piyanist Fizyolojisi ve Piyano Tekniği”	369
Gökhan ALGAN “Türk Müsîkîsi Formlarından Mevlvî Âyînî Şerîf’in Ülkemizdeki Japon Ziyaretçilerin Müziksel Algısı Üzerine Etkileri”	387
Gökhan YALÇIN “Dinleyicilerin Algısal Perde Hiyerarşisi Perde Sorgu Puanları ile Müziksel Dikte Puanları Arasındaki İlişki”	398
Gözde ÇOLAKOĞLU SARI “Kültürel Politikanın İnşasında Çalgı Gruplarından Halk Orkestralarına-Koutev Örneği ve Arel Karşılaştırması”	409
H.Yılmaz KÜÇÜKÖNCÜ “Avrupa Birliği Sürecinde Gelenekselden Medyasal Müzik Algısına”	421
Hasan Devrim KINLI & İbrahim Yavuz YÜKSELSİN “Kültürel Aracılığın Ritüelleri: Bergamalı Profesyonel Roman Müzisyenlerin Geçiş Ritüellerindeki Aracılık Roller”	432
Heather ÖZALTUN “Müziği Algılamak: Stravinsky’nin “Divertimento” sunda Metinlerarasılık ve Uyarılma Süreçleri”	447
Hicret Tevhide ÇÖL “Biçimsel Çözümlemeli Çalgı Eğitimine İlişkin Öğrenci Algıları”	458
İzzet YÜCETOKER & Meral BAHAR “Embolizm Akımı ve Saf (Öz) Şiir Anlayışında Müzik”	470
Jülide GÜNDÜZ & Zehra Müge HENDEKLİ “Société Nationale De Musique Française’in Kuruluşundan İtibaren Claude Debussy, Maurice Ravel ve Erik Satie Ekseninde Fransız Müziğinde Ortaya Çıkan Özgünlük Arayışları”	485
Kadir VERİM “Değişen Yüzyılda Azerbaycan’da Kamança Çalgısı ve Eğitimi”	493
Levent DEĞİRMENCİOĞLU “Makamsal Viyolonsel Eğitimi ve İcralarında Anahtar Problemi”	501
Mehmet SARI “Türkülerimizin Dili”	510
Mehmet Serkan UMUZDAŞ “Öğrencilerin Elektronik Org Eğitimi Dersine İlişkin Görüşleri (Gaziosmanpaşa Üniversitesi Örneği)”	524
Mehmet YÜKSEL & Serkan ÖZÇİFCİ & Gözde GÜRÜN & Türev BERKİ “Bir Schumann Şarkısında Tonal Yapı ve Şiir İlişkisi”	536
Merve SEÇKİN & Çiler AKINCI “1950 Sonrası Flüt Müziği ve Geliştirilen Özel Efektler	547
Mustafa KABATAŞ “Müzik Teknolojisinde Hologramın Yeri”	555
Mustafa SALÜN “Kütahya’da Musiki ve Müzik Kültürü”	564

Mustafa USLU “Müzik Eğitiminde Duygusal Boyutun Değerlendirilmesi”	578
Nihal Başak ÖNDER “Müzik, Duygular ve Beyin”	585
Onur NURCAN & Elif AKTUĞ “Luigi Nono ve 20. Yüzyılın İkinci Yarısında İtalya’da Opera-Siyaset Etkileşimi ”	592
Orhan BABA “M. M. Bakhtin’in Edebiyat ve Dilbilim Alanlarındaki Diyaloji ve Karnavalesk Kavramlarının Müzikte Geçerliliği”	601
Öznur DOĞAN “Kentleşme Bağlamında Alevi Semahları Narlıdere Cemevi Örnek Olayı”	608
Özer KUTLUK & Zafer KURTASLAN “Keman Eğitiminde Çağdaş Türk Keman Eserlerinin Kullanılma Durumuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri”	615
Rıza AKYÜREK “Müzik Eğitimcisi Yetiştiren Kurumlarda Toplu Çalgı Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar”	628
Safiye YAĞCI “Türk Sanat Müziği Lisans Öğrencilerinin Ses Eğitimine Yönelik Algılarının Değerlendirilmesi”	637
Seher AKKAŞ & İbrahim Yavuz YÜKSELSİN “Senkretizm Bağlamında ‘Karadeniz Rock’ Olgusu: Grup Marsis Örneği”	645
Serdar ÇELİK “Müzik Teknolojisi Anabilim Dalı Mıdı Derslerinde Max/Msp Programlama Dilinin Kullanılması ve Kazanımları”	658
Serenat İSTANBULLU “Gssl Öğrencilerinin Resmi Törenlerdeki Müziklere Yönelik Algıları”	672
Serhat YENER & Hakan DURAN “Ulusların Müziği Algılamasına Farklı Bir Bakış: “Dünya Ülkeleri ve Ulusal Marşları”	680
Serpil UMUZDAŞ & M. Serkan UMUZDAŞ “Sınıf Öğretmeni Adaylarının İlköğretim Müzik Eğitimi Hakkındaki Görüşleri”	698
Sevan NART “Deşifre Şarkı Söyleme”	703
Sevgi TAŞ “İlköğretim Müzik Dersi Programı’ndaki Müzik Dinleme Algılarının Geliştirilmesine Yönelik Kazanımların Değerlendirilmesi”	716
Sezgi Sevi KIRAN “Viyolonsel Eğitimcilerinin J. S. Bach’ın Viyolonsel Süitine İlişkin Algı Farklılıkları ve Edisyon Seçimine Olan Etkileri”	724
Sezin ALICI “Türkiye’de verilen Flüt Eğitimi ve Çalışma Yöntemlerinin İncelenmesi”	731
Şebnem Y. ORHAN “Mesleki Çalgı Eğitimi Motivasyonunda Youtube”	743
Timur VURAL “Türklerde Askeri Müzik Algısı”	755
Tuba KARDEŞ “Klâsik Türk Müziği Repertuar Dersi Alan Öğrencilerin Üslûp ve Tavrı Öğrenimine Yönelik Algıları”	762
Türev BERKİ & Arda ERDEM “Ahmed Adnan Saygun’un Aksak Tartılar Üzerine On Etüdü Üzerine Bir Analiz”	777
Türker EROL & Gülay KARŞICI “Kültürel Kimlik Bağlamında Sivas’taki Türkü Barlar”	795
Uğur TÜRKMEN “Ses Yoksa Müzikal Algıda Mı Yok? 4’33’ü Algılamak”	804
Yasemin ATA&Fırat KUTLUK&Cem ÇALLI&Ali Saffet GÖNÜL&Ashı GALİOĞLU&Timur KÖSE “Müzişyen Beyni ve Beyaz Madde Yapısındaki Farklılıklar: Bir Dt-Mrı Çalışması”	813
Zafer KURTASLAN & Güler DEMİROVA “Necdet Levent’in 1 Numaralı Keman Konçertosu’nun Teknik ve Müzikal Analizi: 1. Bölüm Örneğinde”	824
Zafer TELLİ “Geçmişten Günümüze Şanlıurfa’da Müzik Kültürü”	838
Özgür Sadık KARATAŞ “Türk Tasavvuf Müsikisi’nde Mevlevî Âyinleri’nin Güfte Özellikleri”	847

III. ULUSLARARASI HİSARLI AHMET SEMPOZYUMU
TAM METİNLER

“SOSYOLOJİDE MÜZİK, MÜZİKTE SOSYOLOJİ”

Yrd. Doç. Deniz AYDAR

*Ordu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
Müzik Bölümü*

ÖZET

Bu çalışmada, konuya giriş kapsamında, müzik ve sosyoloji kavramlarının genel incelemesi ve birlikte oluşturdukları altyapı itibarı ile, müzik ve toplum ilişkilerine bir bütün olarak bakılması gereğinden yola çıkılarak, tarihi ve kültürel bir bakış açısı getirilmiştir. Bu anlamda, müzik ve toplum kavramlarının bilimsel olarak, alan itibarı ile şekillenmesini sağlayan kültür olgusu üzerinde durulmuş, müzik sanatı, sosyal yapı ve bilim açısından irdelenmiştir. Bu aşamadan sonra, müzik ve sosyoloji kavramlarının birlikteliği konusunda adım adım irdelenmeler yapılırken, sosyoloji kavramı incelenmiş ve karmaşıklaşan dünya düzeninde toplum olgusu ön plana alınarak, zorlaşan toplumsal ilişkilerde müziğin yönü ele alınmış ve bir temsil alanı olarak ‘sosyolojide müzik’ üzerinde durulmuştur. Buna bağlı olarak, gelişen dünya düzeninde ‘müzikte sosyoloji’ kavramı incelenmiş, alanlaşma olgusu ile birlikte sonuca doğru gidilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyoloji, Müzik, Toplum, Kültür, Sanat, Bilim.

MUSIC IN SOCIOLOGY, SOCIOLOGY IN MUSIC

ABSTRACT

Within the analysis, it levels us to believe sociology and music complement the other forming a plenitude. This plenitude being reliant on the historical and culturel conclusions built by the musical and social relations of these two synchronistic concepts. In this sense, within the scientific field the concepts of music and society are shaped by culture, the art of music in investigated through science and social stucture. At this point, we research the concepts of the corporation of music and sociology step by step, we scan this concept of sociology and give preference two these ideas often determined to be difficult within these social relations. The data of society in a complicated world is ordered and represented as a field in ‘music in sociology’, this field is then reviewed. ‘Sociology in music’ is developed in a sensible order and concluded with the facts of this diwerse field of study.

Key Words: Sociology, Music, Society, Culture, Art, Science.

GİRİŞ

Sosyoloji ve müzik kavramlarının genel irdelenmesi ve birleşimi, çeşitli adlar altında olmakla beraber, müziğin tarihsel ve düşünsel evriminde, bu konuya birçok açıdan bakmayı gerektirmiştir. Bugün müzik sanatı, bu alana sadece saf, dokunulmaz bir icra yapılanması şeklinde bakmaktan daha çok, gelişen ve değişen zaman, tarih ve toplumsal koşullar evreninde, kültürel ve dolayısı ile, sosyolojik bakmayı, incelemeyi ve üzerinde düşünmeyi gerekli hale getirmiş, akademik yazın anlamında da bilim haline gelmesinde farklı etkenler oluşturmuştur.

Müziğin bu şekilde irdelenmesini gerekli kılan koşulların, ilkel yaşamdan, gelişkin yaşama kadar, toplum kavramı ile ortaya çıktığı düşünülürse, bu noktada yine, ilkel yaşamdan günümüze kadar değişen ve gelişen insan-doğa ilişkilerinin, müziğin evreninde yer aldığı göz önünde tutulabilir. Çünkü, müziğin ortaya çıktığı toplum, toplumbilim ya da sosyoloji bağlamında '*insan doğa ilişkilerinin ve kendi aralarındaki ilişkilerin bir bütünü olarak tanımlanmaktadır*' (Günay, 2006: 138). İnsan-doğa ilişkilerini bazında gelişen toplumların, ilkel olarak doğa ile başbaşa kalan bireyin ya da bireylerin doğa ile mücadelesinin sonucunda, yavaş yavaş küçük topluluklar halinde, ihtiyaç temelli toplu çalışma unsurları yarattığı göz önüne alınırsa, orada sergilenen toplu ritmik düzen, raks, söz ve büyüye dayalı ayinler, sanatın ve özellikle de müziğin, bu ilkel toplu yaşama biçiminden ortaya çıktığını ve toplumdan bağımsız düşünülmemeyeceğini bir kez daha kanıtlar. Bu anlamda günümüzde sosyoloji müzik kavramlarının, düşünsel olarak özdeşleştirilmesi yeni yaklaşımlar olsa da, özellikle tarihi ve kültürel oluşumlar, bu bakışı doğal olarak gerekli kılmaktadır. Çünkü, müzik sanatı, bir toplumun dünya üzerinde nerede olduğunun aynasıdır. Ancak bugün, toplum ve müzik evrenindeki yaklaşımlar, değişen sosyolojik kavramlar itibarı ile de, değişiklik göstermektedir. Burada önemli olan, bir toplum bilinci veya toplumsal bakış açısı yaratma ve müzikal olaylar evrenini çözümlenme çabasıdır. Bunun kökeni de aslında, daha önceye dayanmaktadır.

Sadece müziğin değil, sanatın toplumsal açıdan incelenmesinin bir gereği de, insan topluluklarının, doğadaki diğer canlılardan farklı olarak, düşünsel ve bilinçsel anlamda zamanla bağımsızlaşması ve değişkenlikler yaratmasıdır. Çünkü insan toplulukları, bir bütüncül içgüdü ile yaşamaktan daha çok, gelişen yüzyıllarda bağımsız bir işbölümü ile, farklı kültürel yaşamlar yaratmışlardır. Buradaki tek benzerlik, '*toplum ve yaşayan organizma, her ikisi de büyüme eğilimi gösterirler*' (Poloma, 2007: 48). Dolayısı ile sosyolojik olarak, insan biyolojik dürtülerle dünyaya gelse de, ilkelden başlayarak zamanın gelişmesi ile beyinsel olarak varolmuş, düşünme ve akıl mekanizması ile donatılmış olup, değişiklikleri yaratarak, bireyselden başlayıp, bir düşünceler sistemi geliştirmiş ve bu düşünceler sistemi aktarılan davranışlar şeklinde, belli bir amaç, yer, zaman, örgütlenmişlik gibi kavramlarla toplumları oluşturmuştur. Bu anlamda sanatın ve ana konuyu oluşturan müziğin toplumsal irdelenmesi başlıbaşına bir olgudur çünkü, müzik sanatının evrensel serüveni, toplum yapılarında kendini gösterir. Kökeninde iletişim ve kültür kavramını barındıran toplum yapısı ile, müzik ilişkilerinin incelenmesi ise, değişik yönlerde olup, bilimsel temelli, sosyoloji ve müzik kavramının birlikteliği ihtiyacını doğurmuştur.

Toplumbilim ve Müzik Olgularının İncelenmesi Açısından 'Kültür' Kavramına Genel Bakış

Ana kökeninde, üretmek anlamına gelen 'kültür' kelimesi, çeşitli alanlar itibarı ile, çok boyutlu tanımlar taşımaktadır. Özünde, '*bir işleme sürecinin adı olarak, başlangıçta ürün yetiştirilmesi(cultivation), ya da çeşitli bitki ve hayvan yetiştirilmesi, geliştirilmesi*' (Büyükyıldız, 2009: 19) anlamını taşıyan kültür, eski çağlardan bugüne bireyler vasıtası ile, topluluk ve daha büyük boyutta toplum tarafından yaratılan geniş çehreli bir kavram olarak kendini göstermiş ve tarım boyutunu aşmıştır. O halde kültür, günümüz ölçeğinde değişen boyutları ile birlikte, yalnızca bireysel değil, insani değerleri konu alan, toplumsal bir kavramdır. Bu nedenle sosyolojik açıdan incelendiği zaman, kültür kavramının bireyselden başlayarak, toplumlar bazında birtakım konuları, özellikle de bu makalenin ana eksenini oluşturan sosyolojik alt tabanda sanat ve bilimin kucaklaşması olgusunu ön plana çıkararak, yaşamsal döngü haline getirdiği düşünülürse, kültürün toplum kavramından soyutlanması imkansızdır. Kaldı ki, '*bireysel kültür bile, kişinin içinde yaşadığı toplum kültüründen soyutlanamaz*' (Turan, 2005: 24). Kısaca, kültür kavramı bireysel katkı ile, emek ve üretim sonucu gerçekleşen topluma ait bir kavramdır.

İlkel çağdan günümüze kadar, çok değişkenlikler gösteren kültür kavramı, tarih olgusunun yanında, toplumu, ‘toplumbilim’ ya da ‘sosyoloji’ bazında incelemenin ana etkenlerinden biridir. Toplumların maddi ve manevi üretimleri, yaşam tarzları, gelenekleri, görenekleri ve meydana getirdiği sanatsal ürünleri altında, bugün itibarı ile gösterdiği gelişmişlik ve değişkenlikle birlikte kültür, yani, üretim yatar.

Bunun dışında, kültür kavramına, maddi üretimden çok, manevi üretim olarak bakılırsa, insanın ilkelden başlayarak geliştirdiği araç ve gereçler itibarı ile oluşturduğu sanatsal üretim, felsefi düşünüş, ahlak kavramı, değerler sistemi, gelişen davranış biçimleri, ve özellikle de, sanat vasıtası ile oluşturduğu estetik ortam, insanı gelişkin bireyler vasıtası ile toplum olmaya ve giderek uygarlıklar seviyesine çıkarmaya yönelmiştir. Bunun sonucunda toplumlar, çeşitli alanlar itibarı ile, özellikle, 19. ve 20. y.y.’dan itibaren incelemeye değer görülmüş, böylelikle alt yapıda değişen ve gelişen kültür kavramı, tarih olgusu ile birlikte, toplum yapısını bilimsel inceleme alanı olma yolunda tetiklemiştir.

Kültür vasıtası ile toplumlar tarafından oluşturulan felsefi düşünüş ve sanatsal ortamlar, kültür kavramının incelenmesinde ayrı bir ana etken olup, özellikle de müzik, toplumların tarihi ve kültürel yaşayışlarında baskın sanatlardan birini oluşturmuş ve ayrı bir kültür alanı yaratmıştır. Dolayısı ile müzik, bireyin ve toplumların üretim gücünü tetikleyen, ana düşüncede toplumların yaşayışlarının göstergesini oluşturan, toplum bazında incelenmeye değer bir kültür olarak kendini göstermiştir. Bu anlamda müzik, geniş çaplı insan doğa ilişkileri içerisinde evrilen ve temelde birey emeği sonucunda yaratılan doğal ve toplumsal bir kültürdür.

Dil, aktarım ve tarih yolu ile insan doğa ilişkileri bazında yaratılan ve geliştirilen kültür, değişen ve gelişen yapısı gereği, birçok alanın birbiriyle etkileşim halinde, toplumsal bazda incelenmesini gerekli kıldığı gibi, müzik alanını da, yine toplumsal bazda, birçok alanla ilişkili halde incelemeyi gerekli konuma getirmiştir. Bu anlamda, müziğin toplumsal bazda incelenmesinin bilimsel yönünü ele alan sosyoloji kavramının altında, kültür vardır. Gelişen kültürel sistem, zamanla müziği, sadece, bir temsil ve icra alanı olmaktan çıkarmış, değişen toplumsal yapı itibarı ile, müziği bilimsel bazda inceleyerek, sosyoloji ve müzik alanlarının etkileşimini sağlamıştır. Dolayısı ile içinde üretim eylemini barındıran kültür kavramı, birey ve toplum tarihinde, yaşamların, alanların ve özellikle de sanatların yaratılmasında temel kavramı oluşturarak, müziği sosyal yapı ile çokça bağlantılı kılmıştır.

Müzik Sanatının Sosyal Yapı ve Bilim Açısından İncelenmesi (Müzik ve Sosyoloji Kavramının Birlikteliği Süreçleri

Müzik sanatının sosyoloji ile bağıntısına adım adım yaklaşırken, ilk önce bu sanatı sosyal yapı ve bilim açısından incelemek yerinde olacaktır. Genel anlamda müzik sanatının ilerleme ve değişim unsuru, ilk olarak, bu sanatın içinde bulunduğu sosyal yapılanma süreçleri; daha sonra da bilimselleşmesi ile doğru orantılıdır. Söylenmesi gereken şey şudur ki, ‘*sanatla sosyal yapının ilişkisi, insanla sosyal yapı ilişkisinde ilk süreçlerden birini oluşturur*’ (Erinç, 2009: 24). Müzik sanatının çeşitli şekillerde değişmesi ve ilerlemesi, eski çağlardan günümüze, hep toplum içinde olma ve çeşitli sebeplerle bireysel yolla toplumsallaşma süreçleri ile ilgilidir.

Müziğin sosyal yapıdan ayrı düşünülemediği unsurunun bir başka yönü, bu sanatın yaşamın geniş alanlarında, dönem ve ekollerin ortaya çıkmasında, sosyo-kültürel konumların oluşmasında ve bir tarih yaratmasında bütün sanatlardan önce gelmesi, yardımcı, temsili bir unsur olmasıdır. Dolayısı ile müzik, biraz önce sözüne edilen ‘*kültürün hem nedeni, hem de sonucu olan insanın ortak değerlerini dile getirir*’ (Say, 2010: 18). Sözüne edilen bu ortak değerler, tarihte toplum kavramının, ilkel topluluklardan bilişim toplumlarına dönüşüncüye dek geçirdiği süreçlerde değişse bile, müziğin sosyal yapı ile bağıntısı olduğu gerçeği hiçbir

zaman değişmeyecektir. Müziğin sosyal yapı ile bağıntısının süreçleri, eski çağlardan günümüze kadar devam etmiş ve çeşitlilik göstermiştir.

Yazının bulunuşundan önceki çağlarda, ilkel insanlar bilinçsizce oluşturdukları küçük topluluklar vasıtası ile, hem yaşamı keşfetmiş, hem ilk toplumsallaşma süreçleri ile yaşamla çeşitli şekillerde mücadele ederek, doğa ile karşı karşıya gelmişlerdir. Bu süreçte müzik en ilkel hali ile, insanın doğa ile mücadelesinde ilk etken unsur olarak kendini göstermiş, insanlar anlamsız bir takım ses ve vücut hareketleri ile, toplu çalışarak, dans ve ritm vasıtası ile yaşamlarına düzen vermeye çalışmışlar ve ihtiyaçlarını giderme yoluna yönelmişlerdir. Buna bağlı olarak, ilkel şarkılar, dans ve özellikle de, toplu çalışma düzenini sağlayan ritm unsuru, müzik sanatının ilk sosyal yapılanma sürecidir ki, müzik henüz o dönemlerde sanat unsuru değil, ilkel yöntemle, bir insani mücadele unsuru olmuştur.

Sözüne edilen çağlarda ilkel topluluklar, daha sonraki çağlarda yavaş yavaş göçer topluluklar halinde olarak, düzen oluşturulması ve akıl unsurunun gelişmeye başlaması ile yaşama daha bilinçli düzeyde devam ederek, müziğin de gelişmesini sağlamış, dil kavramını geliştirerek, insani duygularla yumuşak bir halk tabakası yaratmış ve küçük kültürel aktarımı başlatmıştır. Dolayısı ile yavaş süreçlerde kültürel aktarıma yardımcı olan müzik, temsili anlamını kuvvetlendirmiş, yöresel halk çalgıları, şarkı unsuru ve halk dansları yaratarak, sanat olma yolundaki adımını başlatmıştır. Üretim ve çalışma olgularının insani sevgi unsurunu taşıyarak gelişmeye başladığı bu dönemde, müzik vasıtası ile insanlar daha fazla topluluk olma bilinci taşımışlar ve giderek geleneksel müziği yaratmışlardır. Geleneksel müzik sanat unsuru taşımanın yanında, ilkel müzikten sonra ikinci derecede toplumsallaşma unsurudur ve sosyal yapının en temel taşlarındandır.

Müzik sanatının sosyal yapı süreçlerinde, ilkel ve yerel kavramlardan sonra, göçebe yaşayan insanların bütünleşmesi ve halk kavramı ile birbirine bağlanması, gezgin ozanlar ve saz şairleri vasıtası ile oluşurken, dünya tarihinde ihtilal sarsıntıları ile perçinleşen bu bağ giderek toplumların kendi köklerini araması ve uluslaşması ile sonuçlanmıştır. Bu anlamda, her ulusun kendini anlatan müzikal ortamlar gelişmiş, yerel müzik yavaş yavaş ilkel göçebe konumundan kurtularak, her ülkenin kendi müziği konumunda disipline olmuş, esaslarını oturtmaya başlamıştır. Bunun her toplumdaki sancılı süreçleri farklıdır. Bu şekildeki süreçlerde, müzik temsili konumundan sanat konumuna geçmekte olup, başlıbaşına bir alan halini almış, ancak bunu alırken, dünya tarihinde değişen ve gelişen sosyal yapılanmaların etkisi ile kendini oluşturmuştur. Bugün içinde bulunduğumuz dönemde de artık, ulusallığı aşarak, zamanla ulusların bütünleşmeleri ve değişen dünya düzeni ile de, ilk önce evrenselleşmiş, daha sonra da küreselleşme olgusu ile değişen sosyo-kültürel anlayışla, çözümlere uğrayarak sorgulanır hale gelmiştir.

Bütün bunların sonucunda, müzik, günümüze kadar değişen ve gelişen sosyal yapılanmalar itibarı ile, temsil konumunu aşarak, uluslaşma ile baskın bir şekilde, tarihte dönem kavramının oluşması ve akımlar yardımı ile, sanat konumunu yükseltmişken, kendi yasalarını oluşturmuş ve bilim olma yoluna doğru yönelmiştir. Bu yolda müzik incelenirken, yine sosyal yapılardan bağımsız incelenmemesi gereklidir. Çünkü kendi yasalarını oluşturup başlıbaşına bilim olan ve icracılıkla birlikte akademik ortamı doğuran müzik, sanat ve duyu olmasının yanı sıra toplum için vardır ve kaliteli sanat ilkesi ile hareket edip, toplumdaki yapılanmayı yükseltici görevini her zaman üstlenecektir. Aslına bakılırsa, daha sınıflı toplum zamanında, kapalı mekanlarda, aristokrat beste siparişi üzerine sanat olarak sergilenen müzik, daha o zamanlarda kendi yasalarını oluşturmuş, bilimsel yöntemlerini rönesans döneminden itibaren belirlemiş ve bugüne gelmiştir. Dolayısı ile, müzik ve sosyoloji kavramının birlikteliği konusundaki ana etken, müzik bilimi olgusu ile, müzik sanatı ve toplum arasındaki diyalektik çelişkidir. Bununla birlikte, temsili olarak düzen oluşturma ve yaşam ihtiyacı giderme konumunda olan müzik, sanat ve bilim olma durumunda olmuşken, bunu

içinde bulunduğu sosyal süreçlere borçlu olup, müzik ve sosyoloji kavramının birlikte ele alınmasında öncü olmuştur.

Müzik sanatının sosyal yapı ve ayrıca bilim olma yönünden incelenmesindeki bir başka unsur, müziği etkileyen bellibaşlı sosyal öğelerdir ki, bunlar zamana ve mekana göre değişse de, temel yapıtaşı olarak müziğin bireysel ve toplumsal algısını oluşturma yönünde, her zaman yerini koruyacaktır. Bunlar; aile, kültür, inanç, ekonomi, politika şeklinde sıralanabilir. Aslına bakılırsa, aile kavramından başlayarak, bireyin aldığı kültürel ve inançsal ortamların, tek tek bütün toplum bireylerini kapsayan ve toplumları toplum olma yönünde tetikleyen, yerleşik ekonomi ve politika ortamları yarattığı görülmekte ve müzikal değerler buna göre şekillenmektedir. Çünkü, bireyin yetiştiği aile ortamında edindiği kültür ve inanç sistemi, toplumun ana statüsünde yavaş yavaş ulusal köprüden evrensele ulaşma noktasında geçiş gösterir ki, müzik ortamının oluşması ve bir sanat unsuru olarak gelişmesi ilk etapta buna bağlıdır. Ancak bu da, bireyin aldığı eğitim ve toplumsallaşma süreci ile ilgilidir. Bunun yanı sıra, ekonomi ve politika gibi maddiyata dayanan ve devlet yönetimi sistemli yargısal toplum kanunları da, müziğin, gelişkin bir sanat ve bilim dalı olmasında iki önemli etkidir. Çünkü, bireyin alım gücü ve toplumdaki politik düşünceler sistemi gibi iki ayrı kavram, müzik sanatını bir başka yönde etkilemektedir. Buna bağlı olarak, sanat ve diğer sistemlerin birbirini etkilediği ve girift olduğu düşünülürse, tarih, kültür, bilimsellik gibi koşulların yanı sıra yukarıda sözü edilen, yetiştirme tarzını oluşturan ve genelleme yolu ile toplumu şekillendiren temel sosyal öğeler aynı zamanda, müzik ve sosyoloji kavramının birlikte ele alınması ihtiyacını doğuran bir başka etkidir.

Müzik ve Sosyoloji Birlikteliği Kavramına Yaklaşırken Üzerinde Durulması Gereken ‘Sosyoloji’ Kavramı

Sosyoloji kavramı, Latince ‘socius’, yunanca ‘logy’ kökeninden türemekle beraber, toplum kavramını çok geniş yönleri ile ele alan, toplumbilim konusu ile eşdeğer bir yapılanma ile birlikte, *‘hiçbir zaman bir sosyal bilim statüsü ya da bütünlüklü bir bilgi yapısına yönelemeyeceğini, melez bir disiplin doğasına sahip olduğunu gösterdiği ileri sürülmüştür’* (Marshall, 2005: 680). Dolayısı ile, sosyoloji, bilim olmaktan daha çok, toplum yapılanmasının diğer alanlarla ilişkili şekilde incelenmesi gereğinden yola çıkarak, bir çok alanın kendi sosyolojisini yaratmış, ve alana dair olay ve olguları çözümleme yoluna gitmiştir. Dolayısı ile, toplumdaki girift ve çelişik yapılanmaları ve ayrıca ilişkileri inceleyen sosyoloji konusunun, bilimsel yanından öte, çok yönlü bir kavram olarak ele alınması, doğal bir yaklaşımdır. Bununla bağıntılı olarak, sosyoloji, birey, kültür, inanç, bilim, sanat...v.s. gibi alanlarda doğal bilim ortamı yaratarak, örneğin, sanat ve giderek daha alt dalda, müzik sosyolojisini oluşturmuştur. Bu oluşumun serüveni, batılı düşünce sisteminden kaynaklanan, bireyi aşarak, ‘toplum’ kavramına duyulan merak ve ihtiyaçtan gelir. Çünkü, dünya toplumları, değişen düzende modernleştikçe, alanları toplumsal yönden inceleme gereği duyulmuş ve karmaşıklaşan toplumsal ilişkilerde, müziğin yönünü araştırmak da ayrı bir ihtiyaç ve merak konusu olmuştur. Dolayısı ile sosyolojik açıdan müziğin incelenmesi veya, ‘müzik sosyolojisi’ gibi bir alanın ortaya çıkması, yine, doğal bir durumdur.

Bir Temsil Alanı Olarak Sosyolojide Müzik

Sosyolojide müziğin alan olarak incelenmesi, bireyin anne karnından, toplumsal yaşamda kendini var edinceye kadarki sosyal süreçlerde, gerek birey olması, gerek toplum insanı olmasındaki aşamalarda, doğal bir temsili süreç olup, bu süreç, günümüzdeki koşullarda, müziğin yine temsili anlamını koruyarak, başlıbaşına bir sanat olmasına kadar gider. Bunun dışında, müzik ve sosyoloji ilişkilerinin incelenmesi, nasıl ki başlıbaşına bir alan ise ve bunun yanında yeni ortaya çıkan bir kavram olma özelliği taşıyorsa, diyalektik yönden sosyolojide müziğin incelenmesi de, düşünce kapsamında yeni gibi gözükse de, aslında ilk

çağlardan günümüze, müziğin toplumsal ürün olmasından yola çıkılarak, müziğin bu alanda eylemsel olarak hep var olduğunu göstermiştir. Dolayısı ile sosyolojide müzik çok geniş bir temsil alanı olarak, bireysel ve toplumsal örgütlenişin bir koludur ve müziğin sosyoloji gibi bir alanda incelenmesinin sebebi de aslen burada yatar. Çünkü müzik toplumun dilidir. Ancak burada söylenmesi gereken şey, müzik bir temsil alanı olarak, *'toplumun nasıl görüldüğünü anlatan bir dil değildir, toplumun nerede olduğu ile ilgili duyguların mecazi bir anlatımıdır'* (Lull, 2000: 29). Bütün bunlardan yola çıkılarak, sosyolojide müziğin incelenmesinin boyutları, ilkel ve yerel toplumsal örgütlenme gibi yumuşak bir tabandan, günümüz dünyası kapital düzenindeki karmaşık toplumsal ilişkilere ve müziğin meta halinde, bir tüketim malzemesi oluncaya kadar geçen sürece doğru yol izler. Dolayısı ile sosyolojide müzik bir toplum dili olarak, hem toplumsal yapılanma süreçlerini ve toplumsal iletişimi, hem de, sanatsal olarak, bireysel müzik faaliyetlerini ve bunların topluma yansımaları değişik yönleri ile sorgulayan doğal bir inceleme alanıdır.

Toplumsal iletişimin ve bireyin toplumda var olma yolunda kendini ifadesinin bir aracı olan müzik, ilkel çağlarda doğa ile mücadelede, dans ve ritm aracılığı ile, bir yaşamsal temsil olmaktan yola çıkarak, göçer ve yerleşik toplum düzeni ile beraber, sanat yolu ile bireysel öğrenmeyi, toplumsallaşmayı, bilinçlenmeyi, yerel bağlarla giderek ulusallaşıp, insanlığa dünyaya açılma yolunu öğreten en önemli unsurlardan biridir ve bu şekilde gelişerek de sanat olma özelliğini kazanmıştır.

Sosyolojide müziğin incelenmesinin; doğada müzik yolu ile var olma, öğrenme, bilinçlenme, bir toplumsal kültürden, giderek bir dünya kültürü yaratma ve toplumsallaşma olgularını kapsamasının yanı sıra, günümüz dünya düzeninde kültürün endüstriyel olduğu ve müziğin tüketim malzemesi haline geldiği dünya toplumlarında, boyutun daha farklılaştığı ve karmaşıklaştığı görülmekte, değişen toplumsal düzende, müziğin ayrıca bir alt kültür alanını temsil ettiği gözlemlenmektedir. Bu anlamda, müzik, başlıbaşına bir sanat unsuru olmasının yanı sıra, saf ve doğal bir temsil alanı olmaktan çıkarak, daha ideolojik dürtülerle alt ve yan kimliklerin kültürlerini yansıtmakta, müzik yolu ile toplumsallaşmayı daha girift bir hale taşımaktadır. Dahası, müzik, bugün bir tüketim malzemesi şeklinde, sanat olmaktan daha çok, baskın bir toplumsal dürtü haline gelmiştir. Bu da müziğin sosyolojik olarak incelenmesinin farklı bir boyutunu oluşturmuştur ki, bunun en önemli kanıtı, müzik üzerinden açıklanan toplumsal değişimlerdir ve bu olgu, tüm dünyada 1950'li yıllara kadar uzanır.

Ayrıca söylenmesi gerekirse, müziğin bireysel ve toplumsal var oluş, öğrenme, ulusallaşma, evrenselleşme gibi temsil içeriği taşıyan yönlerinin yanı sıra, müziğin bir sanat olarak bugünkü toplumsal olguları açıklamada, daha farklı ve gelişmiş bir temsil aracı olması, kapital düzende de, kendi yasalarını oluşturması ve bir sanatsal çerçeve ile var olup, bugünün toplumsal düzenindeki yeri, yine sorgulayıcı ve karmaşıktır. Dolayısı ile bu karmaşık toplumsal yapılanmalar ve müziğin bu çerçevedeki yeri, değişik alanlar yaratma ihtiyacı doğurmuştur ki, bunlardan bir tanesi de, müzik sosyolojisidir.

Müzikte Sosyoloji, 'Müzik Sosyolojisi'

Müzikte sosyoloji, müzik ve toplum ilişkilerini, iki kavramın birbirinden ayrılamayacağı düşüncesi ile, zaman ve mekan boyutu içerisinde ele alırken, değişen dünya düzeni, çok kültürlülük unsuru ile karmaşıklaşan toplumsal yapılanmalar, özellikle modernleşme ve modernleşme sonrası nereye gideceği pek de kestirilemeyen toplum olguları ve müziğin bu karmaşa ve belirsizlik içerisindeki yeri, özel olarak müzik sosyolojisi gibi bir bilim alanı yaratmış, dolayısı ile, sosyoloji alanının, müzikte daha esnek bir var oluşla incelenmesi şekil değiştirmiştir. Bu anlamda modernleşme süreçleri ile var olan 21.y.y. toplumlarını, müzik serüvenleri ile çözümlene çabasının ortaya çıkardığı müzik sosyolojisi kavramı, sistematik bir girişimi başlatıp, ihtiyaç temelli doğmuştur. Çünkü dünya toplumları, *'sanayi sonrası toplum'* (Mutlu, 1998: 292) olma yolunda ilerlerken, değişen üretim süreçleri,

onları bilgi toplumu yapmış ve müziğin farklı bir şekilde, bilimsel ve akademik çerçevede incelenmesi gibi bir oluşum ve bakış açısı ortaya çıkmıştır. Dolayısı ile müzik ve hatta sanat sosyolojisi, ilk etapta, müziğe ve sanata, bilimsel bakma ihtiyacından doğmuştur. Bu anlatılanlardan yola çıkarak, müzik sosyolojisi, genel sosyoloji ile, müzik sanatı ve biliminin, bir arada ele alınarak incelendiği, yeni bir alandır. Dolayısı ile, müziğin sadece bir icra alanı olmadığı fikrinden yola çıkılarak, müzik sosyolojisi, sadece, toplumda var olan müzik sorunlarını ele almayı; müziğin toplumdaki yerini, topluma etkilerini, toplumdaki beklentilerini ve toplumsal kökenleri araştıran bir bilim dalı olup, bugünün karmaşıklaşan toplumsal düzenindeki çok boyutlu müziği kültürel anlamda inceleme ihtiyacını kapsar.

Toplumsal olgulardan yola çıkarak, değişen dünya düzeni ile birlikte değişen müziğin boyutu, müziğe çok alanlı bakmayı gerektirmiş, sosyolojinin ayrışması ile ortaya çıkan müzik sosyolojisi, tarihi ve kültürel olgularla birlikte, bilimsel olarak, diğer doğal alanlarla ilgilenme gereği duymuş, hukuk, kültür, tarih, coğrafya, dil, psikoloji, antropoloji...v.s. gibi diğer alanlarla ortak çalışmalara zemin hazırlamıştır. Bu türde yapılan çalışmalar, daha henüz yeni olup, sosyoloji ve müziği çeşitli alanlarla buluşturarak, hem müzik alanının zenginleşmesine; hem de, sosyolojik vasıta ile çok ihtiyaç gerektiren müzik sosyolojisi alanının, daha da belirginleşmesini ve yerleşmesini sağlamıştır.

Kesin olarak söylenmesi gerekirse, ulusallaşma ile başlayan müzik-bilim yakınlaşması, müziğin ilk etapta, ulusçu köklerini arayarak, dünyada ideolojik yönlere kayması, sonra küresel boyutta kapitalist etkilerle süreç değiştiren toplumsallaşma koşulları, müziği sade bir sanat olmaktan çıkartmış, değişen boyutları ile birlikte kültürel ele almayı gerekli kılmıştır. Dolayısı ile artık değişen dünya düzeninde, alanların birbirleri ile ilişkili çalışması ve özellikle de sosyoloji gibi bir kavramın, çok boyutlu şekilde tüm alanlarla bilimsel boyutlarda çalışması gereği doğmuş ve müzik sorunlarını irdeleme noktasında, ‘müzik sosyolojisi’ gibi bir alana ihtiyaç duyulmuştur. Bu anlamda, müzik sosyolojisi, çok geniş bir toplumsal ilişkiler ağı ile, besteci, icracı ve dinleyici ile bir bütün oluşturan, özellikli ve kavramlarını oturtması gereken bir alandır.

Sonuç ve Öneriler

Sosyolojide müzik ve müzikte sosyoloji birbiri ile çok ilintili kavramlar olup, sosyolojide müziğin var olmasının doğal koşulları, değişen dünya düzeni ile birlikte, müzikte sosyolojinin var olmasını gerekli hale getirmiş, kültür, değişen ve gelişen sosyal yapılanmalar ve bilim kavramının, değişik evreleri ile bilişim toplumları yaratması, müziği de etkilemiş, adım adım ‘müzik sosyolojisi’ kavramını yaratmıştır. Müzik evreninde yeni olmakla birlikte bilimle ilintili olarak, bu kavram, alan olmaya doğru gitmiş, müzik üzerinde çok boyutlu çalışmayı gerekli kılmıştır. Anlaşıldığı üzere, müzik sosyolojisi kavramı, tek başına bir kavram değildir. Bu anlamda, gerek müzisyenler ve müzikologlar, gerekse, sosyologlar bu iki alanda birlikte çalışmalı ve bu sayede, müzik ve toplum kavramları daha da gelişme fırsatı bulmalıdır. İki alanın birikimi ayrı bir zenginliktir. Bunun dışında gelişen, değişen ve gittikçe karmaşıklaşan toplum yapıları, müzik alanına farklı bakmayı gerektirdiği ölçüde, yaratılan müzik sosyolojisi alanında, gelişen kültürel sistemlerin yarattığı bilim olgusu vasıtası ile, sosyoloji ve müzik alanlarında, bu olgudan yararlanarak, genel kavramlar türetilmeli ve karmaşıklaşan müzik sorunlarına çözüm üretilmelidir. Günümüz toplum yapılanması ve oluşan müzik, bu iki alanın yerleşik olarak sistemini oluşturup, örgütlenmiş bir şekilde çalışmasını ve ‘müzik sosyolojisi’ adı altında ayrıca bir bilim dalı olmasını gerektirmektedir.

KAYNAKLAR

- BÜYÜKYILDIZ, H.Z. (2009). Türk Halk Müziği. (1. Basım). İstanbul: Papatya Yayıncılık.
- ERİNÇ, M. S. (2008). Sanat Sosyolojisine Giriş. (1. Baskı). Ankara: Ütopya Yayınları.
- GÜNAY, E. (2006). Müzik Sosyolojisi, Sosyolojiden Müzik Kültürüne Bir Bakış. (1. Basım). İstanbul: Bağlam Yayınları.
- LULL, J. (2000). Popüler Müzik ve İletişim. (1. Basım). İstanbul: Çivi Yazıları.
- MARSHALL, G. (2005). Sosyoloji Sözlüğü. (2. Baskı). Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- MUTLU, E. (1998). İletişim Sözlüğü. (3. Basım). Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- POLOMA, M.M. (2007). Çağdaş Sosyoloji Kuramları, İzmir: Eos Yayınevi.
- SAY, A. (2010). Müzik Nedir? Nasıl Bir Sanattır? (İkinci Basım). İstanbul: Evrensel Basınyayın
- TURAN, Ş. (2005). Türk Kültür Tarihi. (5.Basım). İstanbul: Bilgi Yayınevi.